

VRIJDAG 1 JUNI.

BATAVIA den 12 april.
(Per Overland-Post.)

Zuivere ontvangst f 432,860: 47.

Opang en Tonsawang buikziekten heerschten, die niet zelden een doodelyken afloop hadden.

genomen, terwijl daarentegen de uitvoer van hout ge-
durende de drie genoemde jaren nagenoeg dezelfde ge-

drie takken van het onderwijs in ééne en dezelfde wet als

volstrekt vereischt te beschouwen; in de derde plaats waren er leden, naar wier gevoelen de Grondwet omtrent dit punt geen gebiedend voorschrift bevat en zelfs de vrijheid des wetgevers in het minst niet beperkt. — In de tweede plaats kwam de vraag in aanmerking, of de afbakening der grenzen van de drie takken van het onderwijs, zoo als die volgens het wetsontwerp zou plaats hebben, aannemelijk is. Nagenoeg algemeen werd die vraag ontkennend beantwoord. — Eene derde hoofdvraag bestond daarin, of de inrigting, die volgens het wetsontwerp aan het openbaar middelbaar onderwijs zou worden gegeven, bijval verdiende. Bij de behandeling dier vraag moest men wel de overtuiging uitspreken, dat de inrigting van het middelbaar onderwijs in het wetsontwerp in het geheel niet geregeld wordt, zelfs niet binnen den zeer beperkten omvang, welke daarbij aan dezen tak wordt toegekend. — Vermits de voorgedragene wet geacht kon worden alleen de regeling van het lager onderwijs te betreffen, was het een vierde hoofdpunt van beschouwing, of aan die regeling de lof van volledigheid toe te kennen was. Algemeen moest men ook deze vraag ontkennend beantwoorden; bij de optelling der leemten, welke het wetsontwerp met opzigt tot de regeling van het lager onderwijs aanbiedt, kwamen voornamelijk de volgende punten ter sprake: het gemis van alle bepalingen omtrent de opleiding der onderwijzers; het gemis van doeltreffende bepalingen omtrent het examen der onderwijzers; het gemis van eenig voorschrift tot verzekering van een behoorlijk bestaan aan den onderwijzer der openbare lagere school; het ontbreken van elk voorschrift, geschikt tot beveiliging van den openbaren onderwijzer tegen gebrek in zijnen ouden dag; het gemis van het beginsel der schoolpligtigheid; het gemis van alle gezondheidsmaatregelen op het gebied der school; het gemis van alle bepalingen omtrent de bewaaren herhalingscholen; het ontbreken van alles wat betreft den band tusschen het openbaar lager onderwijs en de bedrijvigheid van het volksleven; de geheel onvoldoende regeling van het schooltoezigt en het stilzweigen der wet omtrent het door vreemdelingen te geven onderwijs. — In de vijfde plaats is de vraag behandeld, of het niet als een hoofdgebrek in het tegenwoordig wetsontwerp te beschouwen zij, dat daarin de vermelding van het Christelijk beginsel als grondslag van alle onderwijs ten eenen male ontbreekt. Als slotsom der overweging over deze vraag kan worden vermeld, dat de meerderheid niet is ingenomen met het stelsel om het openbaar lager onderwijs in den regel uitsluitend te doen bestaan in de mededeeling van kundigheden vrij van elke poging tot aankweeking van deugd en godsvrucht, oft tot het wijzen op waarheden, waaromtrent alle Christelijke gezindheden het eens zijn; en dat een zeer veel grooter aantal leden zich heeft verklaard tegen het denkbeeld, om openbare scholen toe te laten, waar het onderwijs op de leerbegrippen van een bepaald kerkgenootschap is gegrond.

ROTTERDAM den 31 mei.

H. M. de Koningin is heden voormiddag omstreeks half elf ure met gevolg per rijtuig uit 's Gravenhage alhier aangekomen en is terstond met de stoomboot op Katendrecht de Maas overgestoken. Heden avond ten kwart voor acht ure is H. M. per spoorwag van hier naar 's Gravenhage teruggekeerd.

— De heden alhier, onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester, gehouden openbare vergadering van den Gemeenteraad werd door 29 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren *Eickma, Ezechiels, van der Hoop, Hoynck van Papendrecht, Hubrecht, van der Kun, Mees en Viruly*.

Nadat de notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd waren, deelde de Voorzitter mede dat de volgende stukken waren ingekomen:

1°, van de commissie, belast met de herziening van het belastingstelsel, eene memorie van toelichting behorende bij het ontwerp-Raadsbesluit, regelende het bedrag en de grondslagen eener directe belasting, tot grondslag waarvan de vermoedelijke verteringen der belastingschuldigen worden aangenomen, welke memorie bij abus in het archief was blijven berusten. — Dit stuk, hetwelk bereids was gedrukt, werd aan de leden rondgedeeld.

2°, eene missive van den heer *W. P. A. Voorendonk*, om te berichten dat hij de benoeming tot lid der commissie voor het burgerlijk Ambestuur aanneemt. — Voor kennisgeving aangenomen.

3°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders om de recognitie van f 2. 50, verschuldigd door den brugwachter aan de gewezen Goudscheepoort, bij de oninvorderbare posten te plaatsen. — Goedgekeurd.

4°, het rapport van dezelfde nopens het verzoek van den heer *J. van Dym*; de conclusie van het rapport strekte om het door den adressant bewoonde huis nabij de Beurs voor den tijd van vijf jaren a f 700 's jaars wederom aan hem te verhuren, zullende hij alsdan de bovenvertrekken voor zijne rekening doen behangen, stukadoren enz. — Dienovereenkomstig werd besloten.

5°, eene uitnodiging der commissie van bestuur over de Geneeskundige School tot bijwoning der openbare examina op 25 en 26 juni. — Daarna zal zooveel mogelijk gevolg worden gegeven.

6°, een adres van den heer *D. J. Molijn*, woonachtig in de Hofstraat, om bij vernieuwing aan te dringen op het brengen van verandering in de wijze van ophalen van het secreetvuil enz. — De heer *Dunlop* verklaarde in te stemmen met het door den adressant aangevoerde, weswege hij zich reeds had gerigt tot den heer commissaris van politie *Janssen*, doch zonder enig gevolg. — De Voorzitter liet hierop volgen hoe het hem bekend was dat de politie te dezer zake niet stil zat. — Wordt besloten het adres te stellen in handen van Burgemeester en Wethouders ten einde deswege rapport uit te brengen.

7°, een adres van *J. van den Broek en A. Mussert*, houttellers en appel- en notenmeters, die, bij hunnen ver gevorderden leeftijd en terwijl hunne betrekkingen hun niets meer opleveren, om eene gratificatie verzoeken. — Gelijk besluit.

8°, een adres van den kerkeraad der Hoogduitsch-Evangelische gemeente alhier, houdende verzoek om afstand van een gedeelte grond aan het einde der Leuvehaven ter plaatse waar de nieuwe Hoofdpoort heeft gestaan, ten einde daar eene kerk en predikantswoning te bouwen. — Gelijk besluit.

9°, een adres van den derden geëmploteerde op het bureau van den burgerlijken stand, afdeling huwelijken enz., *A. van Ples*, houdende verzoek om eene gratificatie

voor dit jaar en verhooging van zijn salaris van f 450 voor een volgend jaar. — Gelijk besluit.

10°, eene missive van den heer *K. van Dijk*, tot mededeeling van een plan om de buitenstad voor hooge vloed te beveiligen door het aanbrengen van sluizen, en zulks wel bij gelegenheid van het leggen der brug aan het einde der Leuvehaven; de kosten werden op f 40,000 geraamd. — Ter inzage van de leden gelegd.

En 11°, een voorstel van den heer *H. Nijgh* aan de leden van den Gemeenteraad, strekkende dat de 37 leden ieder voor f 10 in het jaar zouden abonneren op het verslag der handelingen van den Gemeenteraad, in welk geval het publiek zich op dat verslag zou kunnen abonneren tegen f 2. 50 in het jaar; mogt zulks geen bijval vinden, dan zou het abonnement met 1 juli aanstaande voor ieder op f 5 in het jaar moeten worden gesteld, daar dat verslag niet langer kosteloos aan de geabonneerden op de *Nieuwe Rotterdamse Courant* kon worden toegezonden, uit hoofde der vele daaraan verbonden kosten. — Mede ter visie van de leden gelegd.

De Voorzitter deed vervolgens het voorstel eenige gelden uit de stadskas beschikbaar te stellen voor de onvermijdelijke kosten verbonden aan de hier ter stede te geven concerten door de Koninklijke Belgische sociëteit *St. Cecilia* van Mechelen, ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood hier te Lande, en hetgene van de beschikbaar gestelde som mogt overig blijven te voegen bij de opbrengst dier concerten. Mogt de Raad daartoe niet kunnen besluiten, alsdan zouden die kosten van de opbrengst dier concerten moeten worden afgetrokken.

De heer *van Rijkevorsel* verklaarde zich tegen dit voorstel; bij de positie der stedelijke finantien kon hij in geene uitgaven bewilligen dan die noodzakelijk en nuttig waren; als particulier was hij echter bereid bij te dragen tot het beoogde doel. — De heer *Burger* was voor het voorstel, aangezien de stadskas anders voordeel uit deze concerten zou trekken, uit hoofde der heffing van het armgeld. — De heer *Blom* maakte den heer *van Rijkevorsel* opmerkzaam, dat het hier een exceptioneel geval was en dat de Raad uit een nationaal oogpunt verplicht was eene betrekkelijk geringe som tot dit doel beschikbaar te stellen. — De heer *van Reesema* wilde het armgeld niet heffen van deze concerten, daar men anders met de eene hand nam wat men met de andere gaf. — De heer *Dunlop* betoonde zich genegen tot het geven van eene toelage uit de stadskas; ook stemde hij in met het door den heer *van Reesema* bijgebrachte. — De heer *Ledeboer* was tegen het voorstel en vooral tegen het storten van het overschot bij de opbrengst der concerten; het stuitte hem dat van deze zaak zoo geweldige beweging werd gemaakt, daar liefdadigheid, zijns inziens, meer in de stilte moet geschieden. — De heer *van Rijkevorsel* zeide te wenschen dat de stad hare sympathie voor deze zaak betoonde, maar dat zulks door de ingezetenen in particulier zou geschieden en niet door het geven eener toelage uit de stadskas. — De heer *Burger* meende hoe het niet tot eere der stad zou strekken, dat zij door de heffing van het armgeld voordeel uit deze concerten trok. — De heer *Blom* achtte het niet kiesch dat voor deze zaak eene inzameling bij de ingezetenen zou worden gedaan, te meer daar alsdan van de zijde van het gemeentebestuur niets werd verricht. — De heer *Dunlop* kon den heer *Ledeboer* niet toegeven dat van deze zaak zoo veel ophef was gemaakt; zulks was meer het geval geweest met het Muziekfeest, waarvoor uit de stadskas f 5000 was beschikbaar gesteld, en toen gold het alleen vermaak, nu niet. — De heeren *van Reesema* en *de Bruyn* betuigden mede hun leedwezen over het door den heer *Ledeboer* geuite gevoelen, terwijl de laatste de hoop uitte dat Rotterdam het muziek-gezelschap op eene gepaste wijze zou ontvangen. — De heer *Obreen* vond mede geene vrijheid om uit de stadskas gelden aan de noodlijdenden door den watersnood te schenken. — De Voorzitter zou het eene beleediging achten wanneer tot dit doel met lijsten werd rondgelopen. Wat het armgeld aangaat, wanneer men besloot dat van deze concerten niet te heffen, in strijd met een kortelings genomen Raadsbesluit, zou de opbrengst der concerten daardoor niet grooter, maar de toegangprijs verminderd worden. Hij betoogde verder nog, dat de waardigheid der stad vorderde eenige gelden voor dit doel toe te staan. — Enkele leden voerden daarop nog nader het woord, waarna met 23 tegen 6 stemmen werd besloten eene toelage uit de stadskas te verleenen; tegen stemden de heeren *Betz, Ledeboer, Obreen, van Wageningen, van Rijkevorsel en Gleichman*. Na deze beslissing stelde de Voorzitter voor de som op f 400 te bepalen en hetgene daarvan mogt overig blijven bij de opbrengst der concerten te storten; de heer *Betz* stelde als amendement voor het overschot wederom in de stadskas te doen wederkeeren, welk amendement met 17 tegen 12 stemmen werd verworpen, waarna het voorstel des Voorzitters tot het toestaan eener som van f 400 met 25 tegen 4 stemmen werd aangenomen; tegen stemden de heeren *Ledeboer, Obreen, van Rijkevorsel en Gleichman*.

Daarna werd overgegaan tot het benoemen van twee leden in de commissie voor het burgerlijk Ambestuur, in de plaats van de heeren *J. H. Minderop* en *mr. H. E. C. van Kerckhoff*. De uitslag der stemming was dat de heeren *J. H. Hoogewegen* en *Jacq. H. C. van der Kun* werden benoemd; de stemmen waren dus verdeeld over de volgende heeren: *J. H. Hoogewegen* 24, *Jacq. H. C. van der Kun* 14, *H. Uylenberg* 12 en *C. J. Huygen* 2, terwijl 2 blanco-biljetten waren ingeleverd.

Vervolgens werden tot leden in de commissie van bestuur der Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen benoemd de heeren *P. van der Dussen van Beestingh* met 26, *C. J. Glavimans* met 25, *J. F. Metselaar* met 25, *J. H. van de Laar* met 25 en *dr. G. Vrolijk* met 25 stemmen, terwijl *dr. M. C. Mensing* had bekomen 2 stemmen, de heeren *C. Fuchs*, *A. W. van Dam*, *dr. P. van Galen* en *G. Obreen* ieder 1 stem en 1 blanco biljet was ingeleverd.

Alsnu kwam in behandeling het rapport wegens de verbouwing en uitbreiding van het Krankzinnigengesticht. — De heer *Dunlop* gaf zijne goedkeuring over het plan in het algemeen te kennen en achtte het behoud van zoodanig gesticht voor onze stad van het hoogste belang. Hij vroeg echter of het gebouw thans niet voor te veel personen, voor 300 namelijk, wordt ingerigt; de Voorzitter antwoordde dat de uitbreiding van het terrein op verlangen der inspecteurs geschiedde en dat men in verband daarmee het gebouw reeds nu

voor een grooter aantal lijdens inrigtte, dewijl zulke kosten niet zoo zeer verhoogde. De spreker verder of de raming van f 130,000 niet met f 100 kon worden vermindert wegens de heetwaterverwarming toestellen; de Voorzitter antwoordde dat deze post was opgenomen, doch dat daarom nog niet stellig het maken van genoemde toestellen besloten was. spreker hechtte zijne goedkeuring aan het voorstel om het werk door stadsarbeiders en niet bij aannemers te doen uitvoeren; de Voorzitter liet hierop volgen ook deze bepaling slechts voorwaardelijk was opgenomen. De spreker vroeg verder of de kosten ameublement onder de som van f 130,000 begrepen waren of het personeel geene vermeerdering zou mede ondergaan; de Voorzitter antwoordde dat het personeel vooral wegens de betere verpleging eenige vermeerdering zou moeten ondergaan. Ten slotte zeide de spreker hij het geheel minder kostbaar wilde ten uitvoer gezien, en zich daarom ook niet kon vereenigen met het voorstel om de façade zoo zeer te verfraaijen, het eene meerdere uitgaaf van f 6500 zou vorderen.

De heer *van Rijkevorsel* verklaarde zich tegen het plan, op dezelfde gronden als vroeger door hem ontwikkeld; hij noemde de daarstelling van een dusdanig gesticht verboddering van krachten; bovendien best bij hem de vrees dat dit gesticht van dergelijken zou worden als het Ziekenhuis. — De Voorzitter meende op, dat men in allen geval hier ter stede een huisbewaring zal moeten hebben. — De heer *van Rijkevorsel* meende vernomen te hebben, dat een der inspecteurs had gezegd, dat het gesticht nog onvolmaakt zou zijn en geenszins zou voldoen aan hetgene de wetenschap vordert. — De Voorzitter liet hierop volgen, dat inspecteurs eigenlijk een gesticht verlangen verre buiten de gemeente, met gelegenheid om den grond te bearbeiten, doch zoo iets bestaat noch te Dordrecht, noch te Utrecht; het gesticht zal dus even als andere niet volmaakt, maar nuttig en goed zijn. — De heer *Ledeboer* toonde aan, dat men door de afstemming van het plan geene groote bezuiniging zou erlangen, daar het besteden der lijdens uit deze stad veel vorderen zal en men bovendien hier ter stede eene waarplaats zal moeten hebben. — De heer *Obreen* achtte de raming te hoog en wenschte meer inlichtingen omtrent de constructie enz. — De heer *J. van Vollenhoven* wenschte ook meerdere inlichtingen omtrent de raming en of het werk niet bij gedeelten kon worden voltooid. De Voorzitter meende dat de raming op goede gronden rustte; de voltooiing bij gedeelten had bezwaren wegens de gevorderde scheiding tusschen de mannen en vrouwen. — De heer *F. van Vollenhoven* voerde hieraan toe dat de uitbreiding ook gevorderd werd door de afscheiding der verschillende klassen van lijdens en de voor deze gevorderde ruimte in de open lucht. Hij voerde verder aan, dat de heetwaterverwarming tegendeel was van de heete luchtverwarming en dat deze toestellen geen gevaar van brand bestond, ten men, voor tot bouwen alhier werd overgegaan, nog gelegenheid zou hebben de ondervinding te raadplegen omtrent deze toestellen in de cellulaire gevangen te Utrecht. Eindelijk zeide hij nog dat voor nieuwbouwen hier veel zou noodig zijn, terwijl hij betoonde de volvoering van het plan eene weldaad voor burgerij te noemen. — De heer *Löhnis* verklaarde nog tegen het plan tot herbouwing van het gesticht de Hoogstraat; hij wilde de ongelukkigen elders verplegen en dan aan genoemd pand eene andere nuttige bestemming geven.

Tot stemming overgegaan zijnde werd het plan verbouwing en uitbreiding van het gesticht goedgekeurd met 24 tegen 4 stemmen, met bepaling echter dat het een besluit zal worden genomen omtrent de inrigting der façade; tegen stemden de heeren *Obreen, van Dussen van Beestingh, van Rijkevorsel en Löhnis*.

De zitting werd daarop gesloten.

— Aan het bureau van den burgerlijken stand zijn van den 1 tot den 31 mei 1855 aangegeven, geboren 304, overleden 433, levenloose kinderen gehuwd 151 paren, geene echtscheiding.

— Gisteren avond had in de groote zaal der sociëteit *Harmonie* alhier de vierde jaarlijksche prijsuitdeeling der Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen plaats, welke plegtigheid door verschillende leden van den Gemeenteraad en door Commissie van onderscheiding hier gevestigde Maatschappijen en nootschappen bijgewoond werd. Na de uitvoering symphonie, door het orkest, welks toonen, onder leiding van den heer *W. Hutschenruyter*, de werken heden ook later afwisselden, beklom de wel eerw. *W. Francken* Az. het spreekgestoelte en hield de volgende redevoering over den invloed van het Christendom op de Kunst, in welke hij zich vooral ten doel gesteld uit de beschouwing van een der meesterstukken onzes beroemden landgenoots *Ary Scheffer*, welke schied onder den naam van *Christus Remunerator* zoo lang en algemeen bekend is, in verschildende opzichten wijzen hoe het Christendom de Kunst verheerlijkt.

Nadat, gedurende de pauze, gelegenheid tot bezigtiging van het bekroonde werk der leerlingen gegeven was, ving de prijsuitdeeling aan. Zij geschiedde, onder leiding van den wel ed. zeer gel. heer *dr. J. W. S. secretaris der commissie van onderwijs*, door de heeren *van der Dussen van Beestingh*, voorzitter, *Schutten Houten*, secretaris, en *dr. Mensing*, voorzitter der commissie van onderwijs. Vervolgens hield *dr. Sluiter* krachtige toespraak, in welke hij, na de bekroondelingen geluk gewenscht en allen aangemoedigd te hebben welsprekende redenaar van dezen avond en onderwijzers dank betuigde, een woord van erkentheid tot het hier vertegenwoordigd Gemeentebestuur voor de ondervondene voortdurende ondersteuning tot dat van het Bataafsch Genootschap voor vermeerdering der kennis, en besloot met dien dank toe te strekken welke, door hun talent en hunne wezigheid, deze plegtigheid hadden helpen opstellen.

De uitslag der bekrooningen is bereids in ons verslag van heden medegedeeld.

— Heden is te Cappelle op d' IJssel van de weth. heer *W. C. Hoogendijk* met het beste gevolg gelaten het campagne barkschip genaamd *Berman*, 338 gemeten lasten, voor rekening van den heer *Koning* te Rotterdam, aankomende gevoerd worden.

Rollerball..... 1

